

Ajankohtaista aluehallinto- ja soteuudistuksesta

Länsi-Suomen liittojen yhteistyöfoorumi
Kauhava, PowerPark
22.10.2015

Tero Tyni, erityisasiantuntija, sosiaali- ja terveydenhuollon talousasiat

Hallitusohjelman hyvinvointireformit

1. Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus

2. Kuntien tehtävien ja velvoitteiden vähentäminen

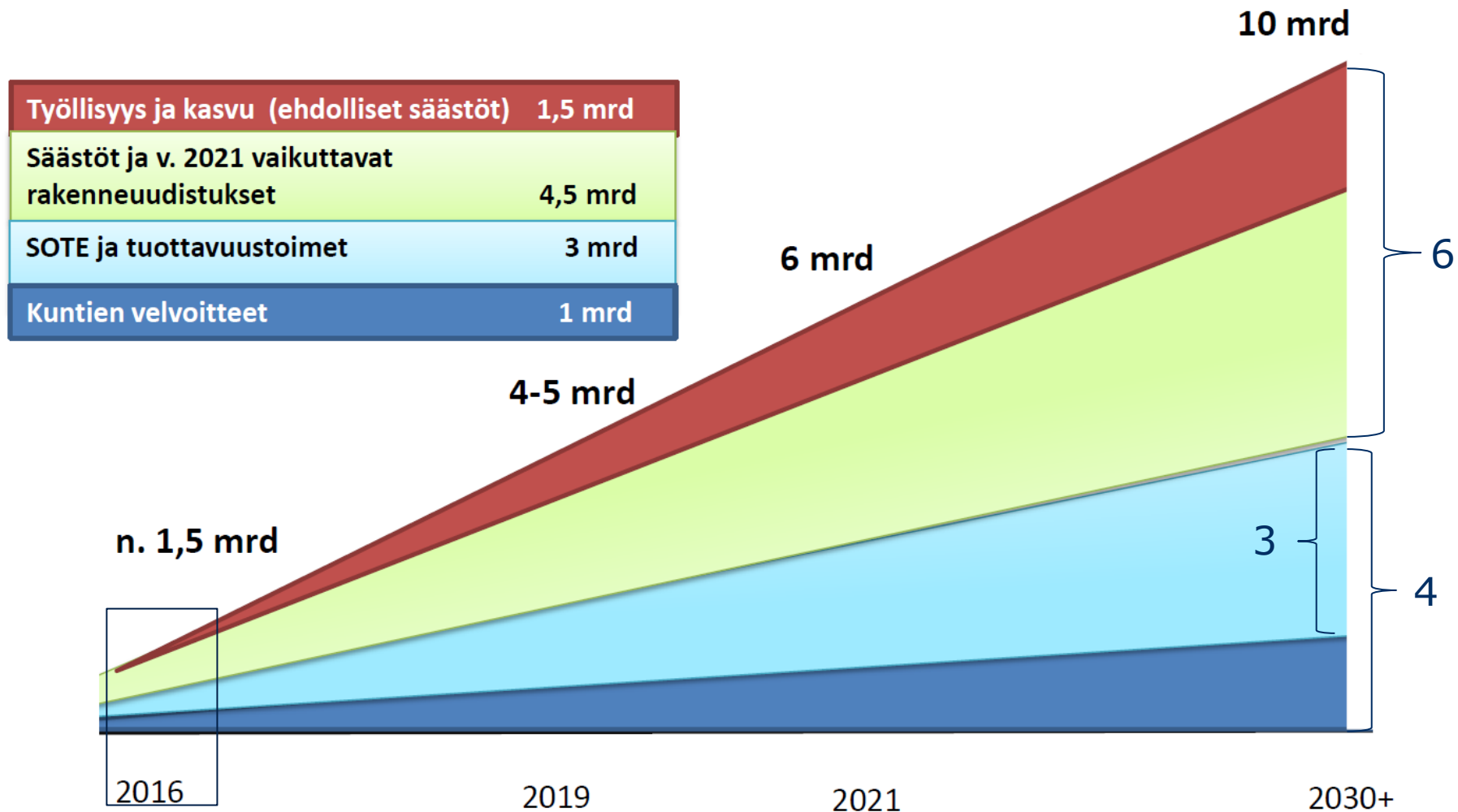
3. Tulevaisuuden kunta

4. Aluehallinnon uudistaminen

5. Keskushallinnon uudistaminen

Hallituksen säästö- ja rakenneuudistusohjelman vaikuttavuus

HO

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus

TAVOITE: Hyvinvointi- ja terveyserot kaventuvat ja kustannusten hallinta paranee.

KUVAUS: Sosiaali- ja terveydenhuolto siirretään kuntaa suurempien itsehallintoalueiden vastuulle. Järjestäjällä on vastuu siitä, että sosiaali- ja terveystoimet toimivat jatkossa sujuvana palvelukokonaisuutena. Uudistus tukee erillisenä päätöksenä tehtävää aluehallinnon uudistusta.

10/15

Päätös alueiden määrästä ja rahoituksen perusratkaisusta

12/15

Linjaukset ICT:n ohjauksesta, rakennusinvestointien koordinaatiosta ja vaalien periaatteista

4/16

Järjestämislaki lausuntokierrokselle

10/16

HE eduskuntaan

7/17

Sotejärjestämislaki

17-18

Vaalit ja muutoshallinto

1/19

Järjestämistä vastuu sote-alueille

PÄÄTOIMENPITEET:

1. Integroidaan julkiset sote-palvelut ja uudistetaan järjestämisen rakenteet
2. Siirrytään yksikanavaiseen rahoitukseen
3. Lisätään valinnanvapautta ja monipuolistetaan tuotannon tapoja
4. Varmistetaan ICT:n, digitalisaation ja hyvien käytäntöjen koordinaatio sote-uudistuksen yhteydessä.

Sote- ja aluehallintouudistuksen ohjaus-, projekti- ja valmisteluryhmät ja niiden tehtävät

Sosiaali- ja terveysministeriön ja
valtiovarainministeriön asettamispäätös
10.9.2015

Valmistelun organisoituminen

Ohjausryhmä

- Päivi Sillanaukee, STM, kp
- Martti Hetemäki, VM, kp
- Tiina Astola, OM, kp
- Tuomas Pöysti, STM, alivaltiosihteeri

Projektiryhmä

- Tuomas Pöysti, STM, pj.
- Kirsi Varhila, STM, vpj.
- Päivi Laajala, VM, vpj.
- Jäsenet: STM 5, VM 5, THL 1

Aluejako

pj. Voipio-Pulkki,
STM

Järjestämis- ja voimaannapano- laki

pj. Varhila

Itsehallinto- laki

pj. Pöysti

Rahoitus*

pj. Pöysti

Muut mahdolliset ryhmät

Järjestämisen edellytykset ja aluejako -ryhmä

- Tehtävänä on:
 - » Määritellä perusteet , joiden mukaisesti kuntaa suuremmat itsehallintoalueet voidaan muodostaa
 - » Valmistella 15.10.2015 mennessä ehdotus aluejaoksi, jonka pohjalta hallitus määritellä jatkovalmistelun pohjana olevan itsehallintoalueiden lukumäärän ja alustavan aluejaon
 - » Hallituksen linjausten jälkeen ryhmä viimeistelee ehdotuksen lausunnonle lähetettävää HE-luonnosta varten
 - » Ryhmän on kuultava: TEM, YM, Kuntaliitto ja tarvittaessa muita asiantuntijatahoja (kuntaliitto ei edustettuna)

Järjestämis- ja voimaanpanoryhmä

- Tehtävänä on:
 - » Koota ja valmistella järjestämislakia ja voimaanpanolakia koskeva kokonaisuus
- Voimaanpanolaissa oltava siirtymäajan säännökset:
 - » Muutosten toimeenpanosta
 - » Omaisuus- ja sopimusjärjestelyistä
 - » Vastuitten siirroista ja
 - » Henkilöstön asemasta
- Omaisuus-, henkilöstö- ja digitalisaatioryhmät asetetaan erikseen
- Ryhmän on kuultava: OM, Kuntaliitto, tarvittaessa muita asiantuntijatahoja
- Kuntaliitto: Tarja Myllärinen, Antti Kuopila

Itsehallintoalue -ryhmä

- Tehtävänä valmistella ehdotus itsehallintoalueiden hallintoa ja taloutta koskevaksi yleislaiksi
 - » Itsehallintoalueen asema ja rooli, vaalit, hallinnon ja talouden järjestäminen, asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia koskevat säännökset
- Ryhmän on kuultava: OM, TEM, YM, Kuntaliitto ja tarvittaessa muita asiantuntijatahoja
- Kuntaliiton edustajat: Kirsi Mononen, Kaija Majoinen

Rahoitus- ja resurssiohjaus -ryhmä

- Tehtävänä on valmistella ehdotukset sote-palvelujen ja itsehallintoalueen muiden tehtävien
 - » Rahoituksen keräämisen ja kohdentamisen mallivaihtoehdoista alustavine vaikutusarvioineen
 - » Myöhemmin tarkemmat vaikutusarviot
- Valittavan mallin pohjalta ryhmä valmistelee muutokset verojärjestelmään ja verolainsäädäntöön sekä kuntien valtionosuusjärjestelmään
- Lisäksi ehdotus rahoituksen ohjausmalliksi sekä rahoituksen kohdentamisen edellyttämät säännökset
- Kuntaliiton edustaja: Arto Sulonen

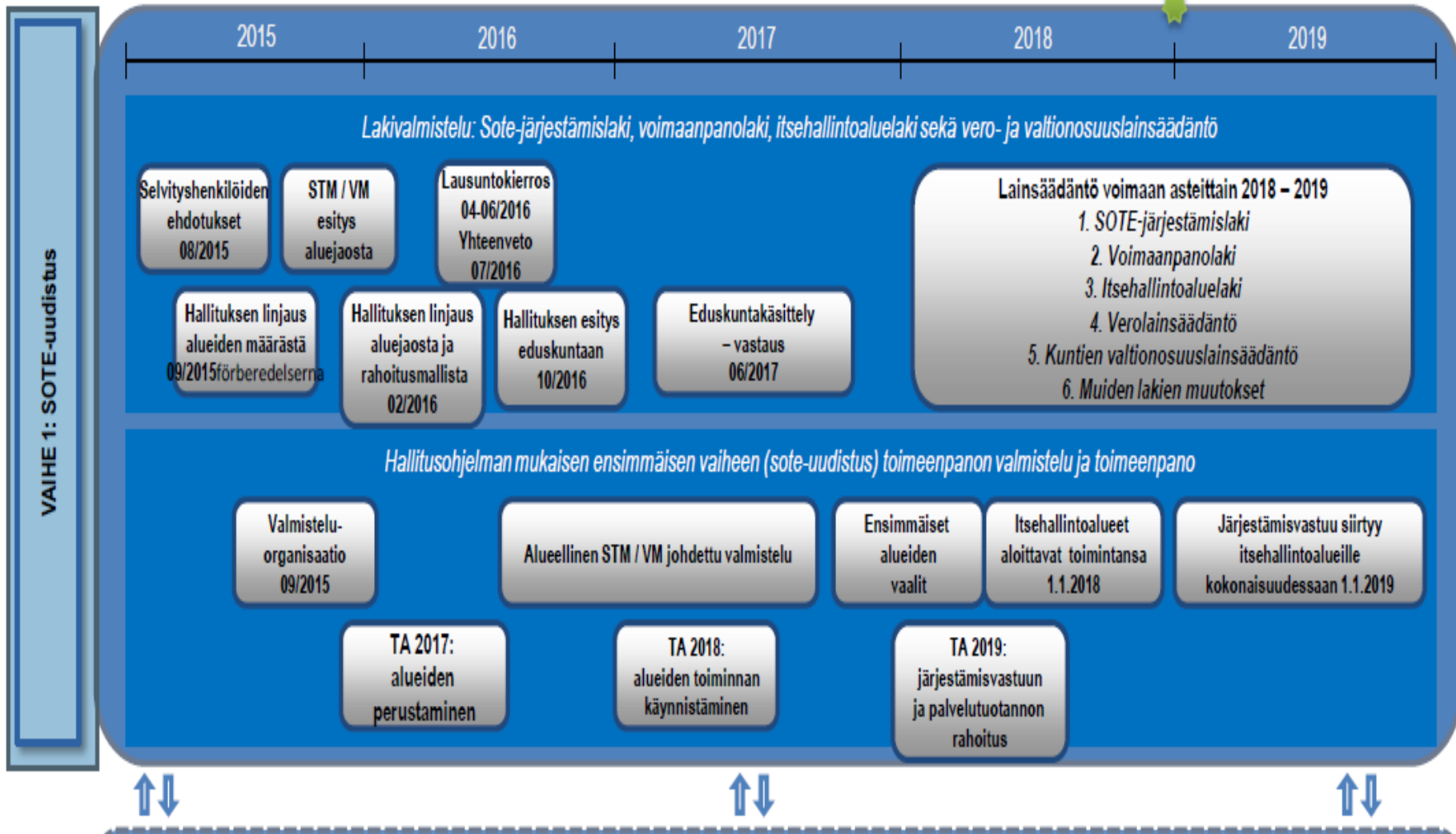
Alaryhmät

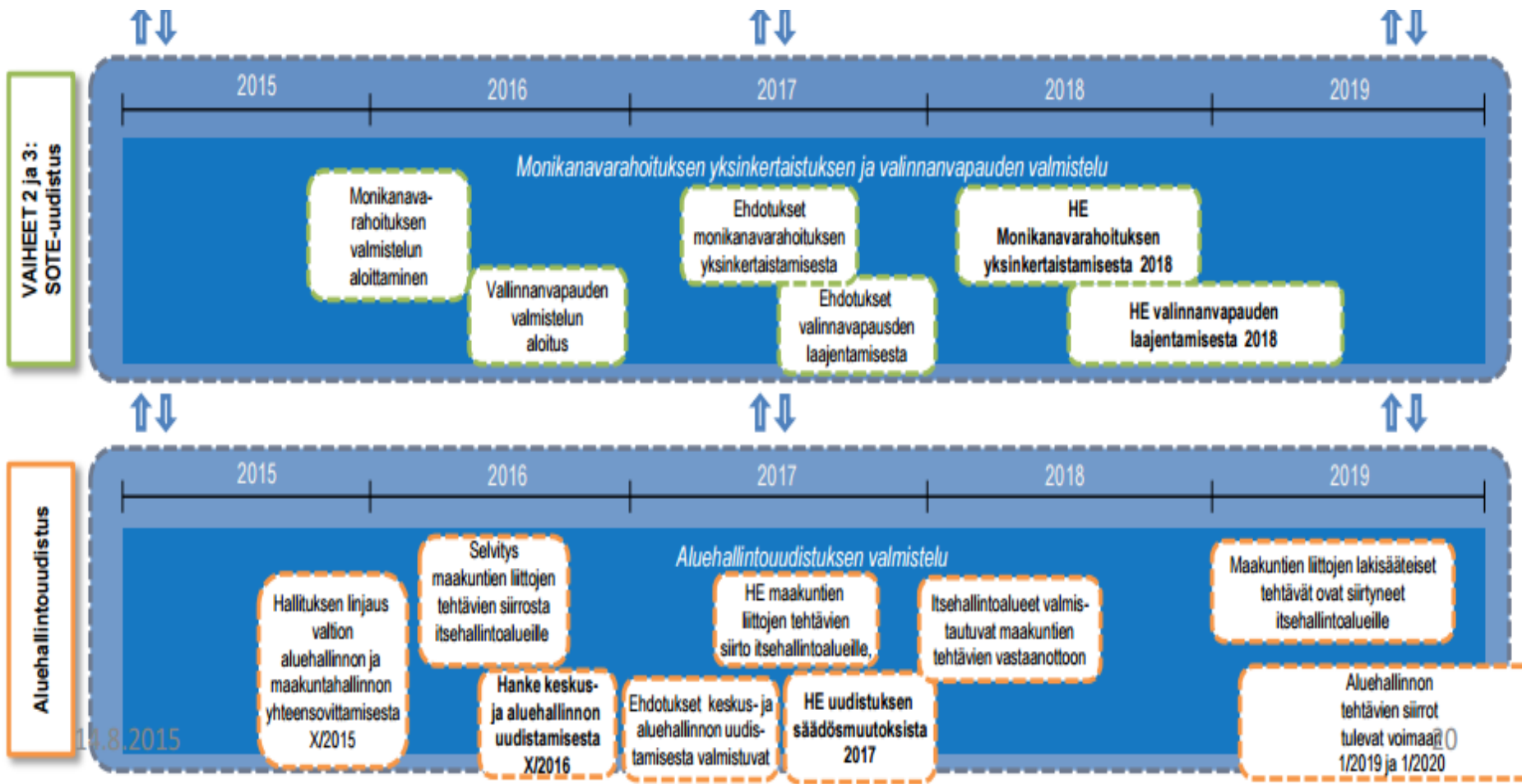
- Sote-/itsehallintoalueen budjettikehysryhmä ja rahoitusmalli (Sanna Lehtonen)
- Ohjaus- ja kehittäminen –ryhmä
- Vaikuttavuus ja kustannustieto –ryhmä (Tero Tyni)
- Veroryhmä (Jukka Hakola)
- Valtionosuusryhmä (Sanna Lehtonen)
- Omaisuusjärjestelyt (Sari Korento, Jussi Niemi)
- Digitalisaatio ja ICT (Karri Vainio, Minna Saario)
- Henkilöstö (KT Henrika Nybondas-KAngas)

- Projektiryhmä päättää alaryhmien kokoonpanon ja tarkemmat tehtävät
- Ryhmän on kuultava Kuntaliittoa ja tarvittaessa muita asiantuntijoita

Selvityshenkilöiden esitys valmistelun etenemisestä

STM Raportteja ja muistioita 2015:36

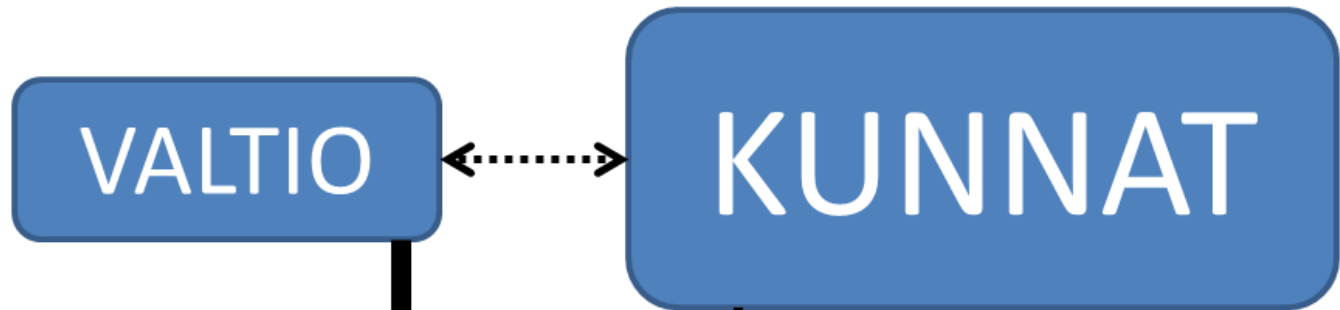

Sosiaali- ja terveydenhuollon/ itsehallintoalueen rahoitus

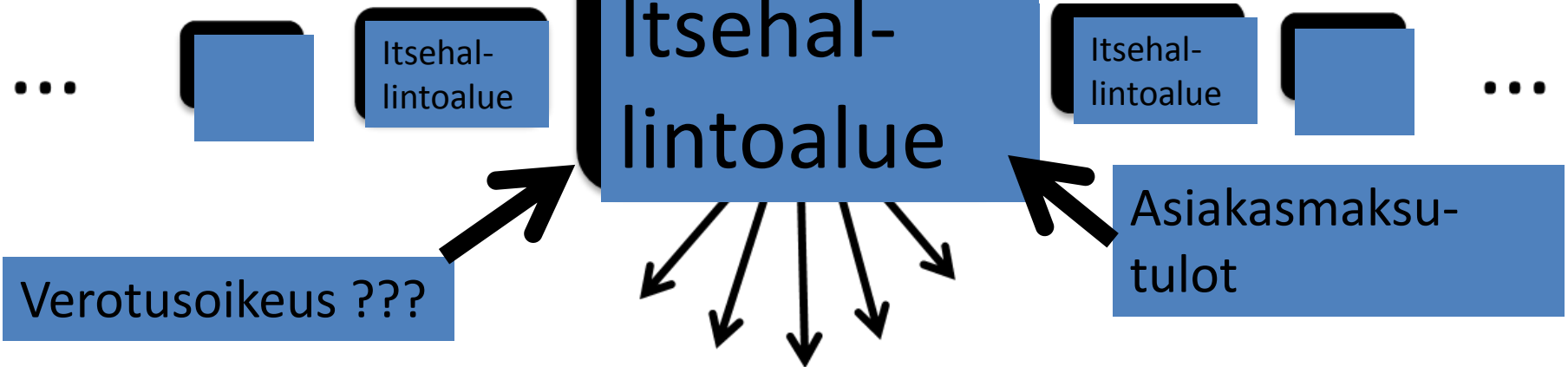

Valtionosuus kuntiin jääviin palveluihin

Valtion rahoitus järjestäjälle

Kuntien rahoitusosuus???

Oman toiminnan kustannukset
Ostot, sopimukset, jne.

Keskeisiä rahoituskysymyksiä

1. Itsehallintoalueen rahoitus (mistä rahat)

- ✓ Rahoituspohja
- ✓ Itsehallintoalueen verotusoikeus vai valtion rahoitus
- ✓ Monikanavarahoitus?

2. Itsehallintoalueen rahojen käyttö

3. Kuntiin jäävien palvelujen rahoitus

- ✓ Verotulojen tasausjärjestelmä
- ✓ Verojen vähennykset
 - >> Kummallakin on merkitystä rahoitettavan alueen taloudelliseen kantokyvyn lisäksi verotuksen progressiivisuuteen
- ✓ Lähtökohtana rahoitusuudistuksen valmistelussa on oltava ho kirjaus, joiden mukaan kokonaisveroaste ei saa nousta ja työn verotus ei saa kiristyä millään tulotasolla.

Liittyy tietenkin myös kohtaan 1

3. Omaisuusjärjestelyt

4. Ulkoistussopimukset

Ei juuri käsitellä esityksessä

← → yle http://yle.fi/uutiset/soten_rahoituksesta_tehty_perusratkais 🔍 ↻ Yle: Soten rahoitusvastuu men... yle

Tiedosto Muokkaa Näytä Suosikit Työkalut Ohje

x Google Haku Jaa

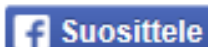
x Etsi: taloudelliset v Edellinen Seuraava Asetukset ▾

UUTISET > KOTIMAA

Kotimaa 20.10.2015 klo 11:33

Soten rahoituksesta tehty perusratkaisu – vastuu valtiolle

Ylen tietojen mukaan hallituksen lupaama perusratkaisu soten rahoituksesta on tehty. Tulevat itsehallintoalueet saavat rahansa valtiolta. Jo hallitusohjelmassa päätettiin, että vastuu sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisestä siirtyy pois kunnilta uusille itsehallintoalueille. Tämä rahoituspäätös on vasta alku. Selvitystyötä tarvitaan vielä paljon.

Suosittelen

91 henkilöä suosittelee tätä. Rekisteröidy ja näe, mitä kaverisi suosittelevat.

Mikä on rahoitettava pohja?

- Sote, mutta miten seuraavat:
 - » Työllisyyden hoito, sakkomaksut (työmarkkinatuen kuntaosuus)?
 - » Toimeentulotuki (ml perustoimeentulotuen rahoitusosuus)?
 - » Ympäristöterveydenhuolto?
 - » Kuel – ja varhe- eläkekustannukset?
- Muut tehtävät??
 - » Palo- ja pelastustoimi, toinen aste, kaavoitus?
 - » Muut?
 - » Hallitusohjelman kirjaus:

” Valtion aluehallinnon ja maakuntahallinnon yhteensovituksesta tehdään erikseen päätös, jolla yksinkertaistetaan julkisen aluehallinnon järjestämistä (valtio, alueet ja kunnat). Ensisijaisena ratkaisuna on toimintojen keskittäminen tehtäviltään ja toimivallaltaan selkeille itsehallintoalueille.”

Sote-alueen rahoitus alueille ja rahoituksen riittävyys

- Avoimia kysymyksiä ensi vaiheessa (oletuksella että alueella ei verotusoikeutta)
 - » Miten valtion rahoituksen jako eri alueiden välillä?
 - Seuraava dia
 - » Miten uudistus vaikuttaa palvelujen kokonaiskustannuksiin vrt. ho-tavoite 3 mrd. euroa
 - **Palvelutason harmonisointi**, joka on koko harjoituksen isoimmista tavoitteita, antaa paineita kustannusten nousulle. Jos niillä alueilla, missä palveluja on tarjottu huonosti, tasoa nostetaan, jostain pitäisi leikata, mikä on tunnetusti vaikeaa
 - Synergia- skaalaedut sekä rakenteelliset ratkaisut (esim. toimipaikkaverkon karsina) aiheuttavat säästöjä
 - Säästöt sote-integraatiosta? Riippuu siitä, miten toiminta (ei niinkään hallinto) integroituu
 - **Tavoite 3 mrd. euron säästöä** on alle kymmenen vuoden perspektiivillä **optimistinen**, vaikka esim. Aallon [laskelmat](#) tukevatkin – laskelmissa on vakavia puutteita esimerkiksi laitoshoidon purkamisen osalta
 - Alkuvaiheessa on odotettavissa lisäkustannuksia
 - » Onko alueella ”oikeus” tehdä alijäämää, kuinka paljon? – miten alijäämä katetaan

Lainaus VNK:n tiedotteesta 20.10.2015 14.05

- 1) "säättämällä laki itsehallintoalueiden yleisestä valtionosuudesta ja valtionavustuksista, jonka mukaisesti itsehallintoalueet saisivat valtion keräämän rahoituksen yleisesti toimintaansa **yleisillä laskennallisilla valtionosuuskriteereillä**, joihin myös sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuus sisältyisi yhtenä osana." ...
- 2) "sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislakiin otetaan **laskennalliset valtionosuuskriteerit**, joiden mukaisesti itsehallintoalueille osoitetaan valtion rahoitus sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiseen"...
- 3) "valtion rahoitusosuudet jaetaan HE 324/2014 vp.:ssä olevilla perusteilla **toteutuneiden kustannusten perusteella** itsehallintoalueille "
- 4) "valtion keräämä sote-rahoitus kootaan Kansaneläkelaitoksen hallinnoimaan sairausvakuutusrahastoon tai perustettavaan valtion sosiaali- ja terveysturva-rahastoon, joka tasaa vuosittaiset mahdolliset vaihtelut ja josta **laskennallisilla valtionosuuskriteereillä** rahoitus osoitetaan itsehallintoalueille. "

Kommentti 1: jos alueella on muita tehtäviä (kuin sote), niiden rahoitus mietittävä erikseen

Kommentti 2: olisiko valtionosuusperusteita syytä tarkentaa?

Sote-alueen sisäinen rahoitus -miten toiminta rahoitetaan

- Se, miten sote-alue organisoituu sisäisesti, vaikuttaa luonnollisesti syntyviin kustannuksiin
 - » Oman toiminnan kustannukset
 - Eri sote-alueen alueilla on totuttu erilaisiin palvelukäytäntöihin (esim. laitosvaltaisuus), palvelujen kustannuksiin (kokonais- ja yksikkökustannukset), palveluvalikoimaan (esim. hoitoon pääsyn kriteerit) - näitä lienee syytä tasoittaa
 - » Yksityisten palvelujen osuus?
 - » Kuntien omistamat sote-palveluyhtiöt?
 - Miksi kunnan rooli toimia **toimialansa ulkopuolella** palvelujen tuottajana?

- Kiitos mielenkiinnosta,
- Kysymyksiä kommentteja?